

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינות
מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של משרד החינוך. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

**לכבדי שמיעה
ולחירשים**

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון המיועד לך.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
- אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.

בהצלחה !

12 סמל שאלון 17 رقم النموذج שם השאלון اسم النموذج	18 מועד 21 الموعد 37 סמל ב"ס 32 31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية رقم المدرسة	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
יש להדביק כאן ↑ מדבקות שאלון يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة نموذج امتحان	יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף
* التعلیمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתן שאלון נוסף
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي نموذج امتحان إضافي

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات!

الرجاء قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أُعدّ الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير ويُمنع إعطاء أو أخذ مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، باستثناء "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. كما لا يُسمح إدخال هواتف أو حواسيب محمولة إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة غير مسموح بها يؤدي إلى إلغاء الامتحان.

يجب تسليم كل مادة مساعدة لا يُسمح استعمالها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب، ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

لضعاف السمع
وللصم

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأن تفاصيل نموذج الامتحان المعد لك مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
7. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.

نتمنى لكم النجاح!

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לתלמידים כבדי שמיעה וחירשים

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

פרק א: הבנה

פרק ב: כתיבה ממזגת

חלק שני — לשון — 50 נקודות

פרק א: שם המספר

פרק ב: תחביר

פרק ג: מערכת הצורות
יש לבחור באחד הפרקים

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

2. לכתובת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (25-26) של השאלון.

3. הקפד על כתב ברור.

4. הקפד על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.
בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

קרא את המאמרים א-ב, וענה על השאלות שאחריהם.

מאמר א

טקסים

פסקה א

בכל חברה ובכל תרבות נערכים טקסים רבים, ובהם באים לידי ביטוי הערכים החשובים לחברה וליחיד. רוב הטקסים הם טקסים חברתיים כלליים המיועדים לציבור כולו או לקבוצה מסוימת בציבור. בישראל, למשל, טקסים מסוג זה הם הדלקת המשואות ביום השואה, טקסים ביום הזיכרון לחללי צה"ל, טקס פתיחת שנת הלימודים בבית הספר, טקס סיום טירונות ועוד. טקסים כלליים אחרים נערכים במסגרת המשפחה: ברית מילה, בר מצווה, חתונה ועוד. אך יש גם טקסים פרטיים, שכל אחד מאיתנו מקיים בחיי היום-יום, כמו פעולות התארגנות בבוקר מההתעוררות ועד היציאה מן הבית או פעולות שנעשות בערב לפני השינה. גם אמירת שלום או לחיצת יד הן סוג של טקס אישי.

פסקה ב

לטקסים יש כמה מאפיינים: הם מציינים אירועים בעלי חשיבות לכלל הציבור או לחלק ממנו, למשל טקסי זיכרון לאירועים היסטוריים בעלי חשיבות לאומית או טקסים המציינים תקופות מעבר במהלך חיי האדם. כמו כן הטקסים נערכים במתכונת דומה במועדים קבועים – מדי שנה בשנה או בזמנים אחרים. נוסף על כך, בכל הטקסים יש פעולות סמליות שמשמעותן ידועה לאנשים השייכים לאותה חברה. משום כך בטקסים דומים בתרבויות שונות נמצא סמלים שונים, המבטאים את הערכים של אותה חברה.

פסקה ג

לטקסים תפקידים חברתיים ותרבותיים: הם מכניסים משמעות וסדר לחיים, והפעולות הסמליות שבהם מבטאות את הערכים החשובים לחברה כמו קדושת החיים, אחריות הדדית בין אנשים קרובים, נאמנות בין בני זוג, הסתפקות במועט ושמירה על הסביבה. לפעולות הסמליות בטקסי זיכרון לאירועים היסטוריים יש גם חשיבות לאומית: הן מחזקות את הקשר של הפרט לעם שהוא שייך אליו, ומעבירות את המסורת הלאומית והאישית מדור לדור. רוב הטקסים מעוררים רגשות משותפים ויוצרים הזדהות בין כל המשתתפים.

פסקה ד

התפקיד החשוב ביותר של הטקסים הכלליים והמשפחתיים הוא גיבוש היחידים לקבוצה אחת: לעם אחד, חברה אחת או משפחה אחת. הגיבוש ותחושת ה"יחד" נותנים לכל אחד מהקבוצה כוח להתגבר על סכנות בתקופות של משבר, אסונות או מלחמות.

* מעובד על פי "מאפייני הטקס" מאת: סוציולוגיה בראי התרבות, אוזר ב' 19 בפברואר 2018.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

מאמר ב

טקסים יום-יומיים בריאים לנפש

מאת ד"ר מרים דישון-ברקוביץ* *

פסקה א

בארצות הברית נערכו מחקרים על טקסים יום-יומיים במשפחה. מחקרים אלה מראים שמנהגים יום-יומיים שיש בהם פעולות שגרתיות כמו ארוחת ערב עם בני המשפחה, או תורנות בשטיפת כלים אחרי הארוחה, תורמים להרגשת השייכות למשפחה ומחזקים את הרגשת ה"ביחד" — כך הם שומרים על הבריאות הפיזית והנפשית של בני המשפחה.

פסקה ב

הפעולות בטקסים היום-יומיים הן סמליות. לפעמים יש בהן בדיחות פרטיות או התנהגויות מיוחדות המובנות רק לבני המשפחה. כמה מן המשמעויות הסמליות מועברות במשפחה מדור לדור. דוגמה לכך היא ארוחת ליל שבת במשפחות יהודיות. בארוחה משתמשים בכלים מיוחדים, נאמרות בה ברכות או תפילות קבועות ומתפתחים נושאי שיחה מסוימים. דוגמה נוספת היא הפעולות הטקסיות שנעשות בזמן השכבת ילדים קטנים לישון מדי ערב בערב.

פסקה ג

מן המחקרים עולה כי ברוב המשפחות נהוג לקיים טקסים בזמנים קבועים: בכל יום או בכל שבוע. בשנת 1997, למשל, נמצא כי שלוש מכל ארבע משפחות נהגו לאכול ארוחה משותפת בין פעמיים לארבע פעמים בשבוע. עוד התברר כי הטקסים האלה חשובים לכל בני המשפחה.

פסקה ד

במחקרים נמצאו גם הבדלים בין טקסים דומים בתרבויות שונות. למשל, משפחות אמריקניות ממוצא יפני נוהגות לשוחח בשעת הארוחה על חוויות משפחתיות המשותפות לכל המשתתפים בסעודה, ואילו במשפחות אמריקניות ממוצא אירופי כל אחד מבני המשפחה מספר על החוויות האישיות שחווה במהלך השבוע.

פסקה ה

לטקסים היום-יומיים יש תפקיד משמעותי וחשוב במיוחד בזמנים של מעברים או של משברים בתוך הבית ומחוצה לו, כמו פיטורים, גירושים, מחלות או מוות. כל אחד מבני המשפחה מרגיש שהוא אינו לבדו בתקופה הקשה, ותחושת השותפות גורמת ליחיד להרגיש ביטחון ותקווה, ולכן היא מסייעת לו להתמודד עם הקשיים העומדים בפניו ולהתגבר עליהם.

פסקה ו

עוד נמצא במחקרים כי החשיבות של טקסים אישיים בתוך המשפחה משתנה עם השנים. ככל שהילדים גדלים ומשתתפים באופן פעיל יותר בטקסים, חשיבותם עולה בעיניהם. לקראת סוף גיל ההתבגרות או לאחריו ניתנת להם אחריות רבה יותר, ואז הטקסים האישיים נעשים משמעותיים יותר בעבורם. כאשר נערים ונערות אלה נעשים הורים, חשיבות הטקסים בשיאה, והם ממשיכים ומקיימים את הטקסים במשפחתם החדשה.

* מעובד על פי מ' דישון-ברקוביץ', טקסים בריאים לנפש, מאתר Ynet דיגיטל, 3 באפריל 2003.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

פרק א: הבנה (30 נקודות)

ענה על כל השאלות 1-6.

1. א. ציין את שלושת סוגי הטקסים המוזכרים במאמר א, והבא דוגמה אחת לכל אחד מהם מן המאמר.
(4 נקודות)

- ב. לפניך שתי דוגמאות לטקסים נפוצים שאינם מוזכרים בשני המאמרים א, ב: ליל הסדר, יום הולדת.
(1) על פי מאמר א, ציין מאפיין אחד המשותף לשני הטקסים.

(2) ציין את ההבדל בין שני הטקסים מבחינת סוג הטקס. הסבר את תשובתך.

(4 נקודות)

2. א. שני המאמרים עוסקים במאפייני הטקסים ובתפקידם.
על פי שני המאמרים, מהו התפקיד החשוב ביותר של טקסים? (4 נקודות)

ב. מהו ההבדל בין מאמר א למאמר ב?
הקף את התשובה הנכונה ביותר. (4 נקודות)

- מאמר א סוקר את כל סוגי הטקסים, ואילו מאמר ב כותב רק על טקסים יום-יומיים.
- מאמר א עוסק במאפיינים של טקסים, ואילו מאמר ב עוסק בתרומה של הטקסים לחברה.
- במאמר א מודגש רק הצד החברתי של הטקסים, ואילו במאמר ב מודגש רק הצד הפסיכולוגי שלהם.
- מאמר א עוסק בטקסים ברחבי העולם, ואילו מאמר ב עוסק בטקסים בישראל בלבד.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

3. לפניך קטע נלווה (1), המתאר שתי פעולות סמליות הנעשות בטקס חתונה יהודית מסורתית. קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

הטבעת — החתן לוקח טבעת שעשויה מזהב טהור, בלי קישוטים ובלי פגמים, ומכריז בפני העדים: "הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל", ואז הוא עונד את הטבעת על אצבע יד ימין של הכלה.

שבירת הכוס — החתן מנפץ כוס זכוכית ברגלו לזכר חורבן בית המקדש.

על פי פסקה ג במאמר א, מהו התפקיד של כל אחת מן הפעולות הסמליות המתוארות בקטע הנלווה? השלם את שני המשפטים שלפניך. (5 נקודות)

ענידת הטבעת מייצגת את הערך של _____

שבירת הכוס מחזקת את _____

4. לפניך קטע נלווה (2). קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

בטקסי חתונה במדינות שונות בעולם נעשות פעולות סמליות: בקוריאנה החתן מעניק לאם הכלה בתום הטקס דמויות אווז עשויות מעץ, מכיוון שאווז נחשב לבעל חיים שנשאר נאמן לבת זוגו כל חייו; בפיליפינים נהוג שבשלב קבלת הפנים החתן והכלה יוצאים אל האוויר הפתוח ומפריחים זוג יונים לבנות. היונים מסמלות התחלה חדשה.

העתק ממאמר א משפט המסביר את ההבדל בין הפעולות הסמליות בטקסי החתונה השונים המתוארים בקטע. (4 נקודות)

5. במאמר א, פסקה ג כתוב: "רוב הטקסים מעוררים רגשות משותפים ויוצרים הזדהות בין כל המשתתפים". בחר באחד מן הטקסים לציון אירועים היסטוריים שהשתתפת בו, ותאר מה הם הדברים בטקס שעוררו בך רגשות, או יצרו אצלך תחושה של הזדהות עם המשתתפים בטקס. (5 נקודות)

ענה על שאלה 6.

ועל המאפיינים והתפקידים המיוחדים רק לטקסים אישיים יום-יומיים.

הקפד על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה).

כתוב בהיקף של 150-200 מילים. השתמש בעמודים 8-9 לכתובת **טיוטה**, ואת הסקירה כתוב בעמודים 10-11.

טיוטה

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

עמוד 9

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

לא לכתוב באזור זה

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר (10 נקודות)

ענה על שאלה 7.

7. א. לקראת טקס יום העצמאות ה־70 למדינת ישראל נאספו כמה עובדות על ישראל.

קרא את המשפטים שלפניך, וכתוב במילים את המספרים המודגשים.

(7 נקודות)

- מיד לאחר קום המדינה, החל גל עלייה גדול לארץ, ובתוך שנה וחצי גדלה האוכלוסייה פי 2 _____.
- עד היום זכו בפרס נובל 12 _____ ישראלים.
- ישראל היא אחת מ־9 _____ המדינות החברות במועדון החלל הבין־לאומי.
- בשנת 2013 נערכה המכבייה ה־19 _____, והתחרו בה ספורטאים _____
- ב־42 _____ מקצועות ספורט.
- באחת הטיסות במסגרת "מבצע שלמה" הצטופפו 1,087 _____
- עולים מאתיופיה במטוס אחד.
- במשט חיל הים ביום העצמאות השתתפה ספינה בשם "סער 5" _____.

ב. קרא את שלושת המשפטים שלפניך, ובכל משפט הקף את שם המספר המתאים למשפט. (3 נקודות)

- (1) בשנת 2016 הגיעה מתעמלת ישראלית למקום מספר **שבע / שבעה** בתחרות בהתעמלות אומנותית.
- (2) חיים ויצמן, הנשיא הראשון של מדינת ישראל, נפטר ב־ **תשיעי / תשעה** בנובמבר 1952.
- (3) בישראל מנצלים כ־ **שבעים וחמש / שבעים וחמישה** אחוזים ממִי הקולחין (שפכים) לשימוש בעיקר בענף החקלאות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר ופרק ג – מערכת הצורות.
בחר בפרק שלמדת: תחביר או מערכת הצורות, וענה על השאלות לפי ההוראות.

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע מן השאלות 8-13 (לכל שאלה 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

8. א. לפניך שלושה משפטים מורכבים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. טקסים יום-יומיים שיש בהם פעילויות שגרתיות של בני המשפחה תורמים להרגשת השייכות למשפחה.

II. ממצאי המחקרים מלמדים כי חשיבותם של טקסים משפחתיים משתנה במהלך החיים.

III. חשיבותם של טקסים משפחתיים מגיעה לשיא כאשר הנערים והנערות נעשים הורים.

(1) תחם את הפסוקית בכל אחד מן המשפטים.

(2) ציין מעל כל פסוקית שתחמת את תפקידה התחבירי.

ב. לפניך שני משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. תחושת השותפות במשפחה תורמת להרגשת ביטחון, לכן היא יכולה לעזור בהתמודדות עם משברים.

II. בזמנים של מעברים או של משברים חשיבותם של הטקסים היא רבה.

(1) הקף את כל הנשואים במשפטים I-II.

(2) מהו התפקיד התחבירי של המילה "משברים" המסומנת בקו במשפט I? _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

9. לפניך שלושה משפטים בעלי חלקים כוללים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. באמצעות הטקסים עוברת מסורת אישית ולאומית מדור לדור.

II. רוב הטקסים מיועדים לציבור כולו או לקבוצה מסוימת.

III. ברוב המשפחות בעולם נהוג לקיים טקסים בזמנים קבועים: בכל יום או בכל שבוע.

א. סמן את החלקים הכוללים במשפטים I-III, וכתוב מעליהם את תפקידם התחבירי.

ב. ציין את הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים במשפט I. _____

ציין את הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים במשפט II. _____

ג. לפניך שני משפטים. חבר אותם למשפט אחד בעל קשר לוגי מתאים.

I. רוב הציבור בישראל מקיים כיום טקסי חתונה יהודיים מסורתיים.

II. בעולם המודרני התרחשו שינויים רבים באופי הטקסים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

10. א. לפניך שני משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. בחג החנוכה יש סמלים מיוחדים: חנוכייה, סופגניות, סביבון ודמי חנוכה.

II. בחג החנוכה אנחנו מציינים את גבורתם של המכבים, בניו של מתתיהו החשמונאי.

(1) הקף את התמורה בכל אחד מן המשפטים.

(2) העתק מכל משפט את החלק שהתמורה מחליפה, וציין את תפקידו התחבירי.

במשפט I: _____

התפקיד התחבירי: _____

במשפט II: _____

התפקיד התחבירי: _____

ב. לפניך משפט. פֶּרַק אותו לשלושה משפטים נפרדים ועצמאיים.

בטקס החינה, הנהוג אצל בני עדות המזרח, אישה מורחת חינה על ידיהם של החתן והכלה, ומברכת אותם

בשפע ופוריות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

11. לפניך שלושה משפטים העוסקים בכללי טקס הנישואים היהודי-מסורתי. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. טקס הנישואים, שמציין הקמת בית חדש, מתקיים מתחת לחופה. _____

II. לפי המסורת, החופה נערכת בחוץ, תחת כיפת השמיים. _____

III. בקהילות אחדות הורי החתן מלווים אותו אל החופה, ורק לאחר מכן הכלה מגיעה לחופה עם הוריה. _____

א. כתוב ליד כל משפט את סוגו התחבירי: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

ב. (1) אם המשפט מורכב — תחם את הפסוקית, וציין מעל הפסוקית את תפקידה התחבירי.

(2) אם המשפט הוא משפט איחוי (מחובר) — תחם את האיברים שבו.

(3) ציין את הקשר הלוגי בין האיברים במשפט האיחוי. _____

ג. בכל אחד מן המשפטים המילה "חופה" מסומנת בקו.

(1) באיזה מן המשפטים המילה "חופה" יוצאת דופן מבחינת תפקידה התחבירי? _____

(2) מהו התפקיד התחבירי של המילה "חופה" במשפט שציינת? _____

(3) מהו התפקיד התחבירי המשותף למילה "חופה" בשני המשפטים האחרים? _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

12. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. לפי דברי החזאים, הקיץ הקדים לבוא בשנה זו.

II. חשיבותם של טקסים משפחתיים הולכת ומתעצמת אצל ילדים בוגרים.

III. ספר ההדרכה בנושא הטקסים יצא לאור לאחר שמחבר הספר סיים את עבודתו.

א. (1) ציין את מספרו של המשפט היוצא דופן מבחינת הסוג התחבירי שלו. _____

(2) מהו הסוג התחבירי של המשפט שציינת? _____

(3) מהו הסוג התחבירי המשותף לשני המשפטים האחרים? _____

ב. (1) הקף בכל משפט את הנשוא או הנשואים שבו.

(2) רק אחד מן הנשואים שהקפת בשלושת המשפטים אינו נשוא מורחב. העתק אותו. _____

(3) מהו התפקיד התחבירי של החלק המודגש בקו במשפט I? _____

ג. לפניך משפט מורכב בדיבור עקיף:

נער בר המצווה אמר בדרשה שלו שהוא מודה להוריו על המאמץ שהשקיעו בחינוכו.

הָמֹר אוֹתוֹ בַּמִּשְׁפָּט מוֹרֵכֵב בְּדִיבּוֹר יִשִּׁיר. פֶּסֶק כֹּהֲלֵכָה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

13. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. בישראל חיים כיום קרוב ל-8.8 מיליון תושבים.

II. מספרם של היהודים מתוך כלל האוכלוסייה בישראל הוא 6.6 מיליון תושבים.

III. לפי הערכה של מומחים לסטטיסטיקה, בעוד 30 שנה יהיו בארץ 15.2 מיליון תושבים.

(1) ציין את התפקיד התחבירי של המילה "בישראל" המודגשת במשפטים I, II.

במשפט I: _____

במשפט II: _____

(2) הָמִיר את משפט III במשפט מורכב בדיבור עקיף.

ב. לפניך שני משפטים מורכבים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. שמה של המדינה שלנו הוא "ישראל", אף על פי שהרצל, חוזה המדינה, כינה אותה "מדינת היהודים".

II. שמה של המדינה שלנו הוא "ישראל", מפני שיש לשם זה משמעות רבה במסורת היהודית.

(1) ציין את הקשר הלוגי בין המשפט העיקרי ובין הפסוקית בכל אחד מן המשפטים.

משפט I: _____

משפט II: _____

(2) הקף את מילת הקישור המבטאת את הקשר הלוגי שציינת בכל אחד מן המשפטים.

(3) לפניך רשימה של מילות קישור.

הקף את המילים שיכולות להחליף את מילת הקישור שבמשפט II בלי לשנות את משמעות המשפט.

משום ש משום כך למרות זאת כי בגלל

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע מן השאלות 14-19 (לכל שאלה 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

14. א. קרא את שלושת המשפטים שלפניך, וענה על השאלה או השאלות שאחרי כל משפט.

- בעבר הרחוק הטקסים **בְּטָאוּ** את מחזוריות העונות בטבע.

מהי צורת העתיד של הפועל **בְּטָאוּ** ?

הקף את התשובה הנכונה.

- (1) יִתְבְּטְאוּ (2) בְּטָאוּ (3) יִבְטָאוּ (4) יִבְטָאוּ

- בטקסים אישיים הסמלים **מְכָרִים** רק לבני המשפחה.

— מהו השורש של הפועל **מְכָרִים** ?

הקף את התשובה הנכונה.

- (1) מ-כ-ר (2) כ-ר-י/ה (3) נ-כ-ר (4) י-כ-ר

— מהו הזמן של הפועל **מְכָרִים** ?

הקף את התשובה הנכונה.

- (1) עבר (2) עתיד (3) הווה (4) ציווי

- זוג הרוצה להינשא בטקס לא מסורתי **מִתְכַּנֵּן** את הטקס בעצמו.

— מהו השורש של הפועל **מִתְכַּנֵּן** ?

הקף את התשובה הנכונה.

- (1) כ-נ-ן (2) ת-כ-נ-ן (3) כ-ו-ן (4) ת-כ-ן

— מהו הבניין של הפועל **מִתְכַּנֵּן** ?

הקף את התשובה הנכונה.

- (1) הופעל (2) קל (3) פיעל (4) נפעל

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

ב. קרא את שלושת המשפטים שלפניך, וענה על השאלה שאחרי כל משפט.

- בט"ו בשבט **נָהוּג** לאכול פירות משבעת המינים.

מהו **הַבְּנִינ** של הפועל **נָהוּג**? _____

- החשיבות של הטקסים **נוֹצְרֶת** מן המשמעות של הטקסים לאדם ולחברה.

מהי **צורת העבר** של הפועל **נוֹצְרֶת**? _____

- בעבר בקהילות מסוימות **עָלוּ** החתן והכלה כמה ימים לפני החופה לבית הקברות.

מהו **השורש** של הפועל **עָלוּ**? _____

ג. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם פועל מודגש. כתוב ליד כל פועל אם הוא **פעיל** או **סביל**.

- ביום הזיכרון דגל ישראל **מוֹרָד** לחצי התורן. _____

- רוב הטקסים **מְרַגְּשִׁים** את המשתתפים בהם. _____

15. בכל אחד מן המשפטים שלפניך כתוב את הפועל המודגש בזמן אחר, על פי ההקשר במשפט (אין צורך לנקד).

עליך לשמור על אותו **השורש** ועל אותו **הבנין** של הפועל המודגש.

דוגמה: **עֲנִיתִי** על כל השאלות כנדרש. גם בעתיד **אֵעֲנֶה** כך.

א. תלמידי כיתה י"א **מְאַרְגְּנִים** את טקס יום העצמאות בבית ספרם.

המדריך פנה אל החניכים וביקש מהם: " _____ היטב את הציוד לפני היציאה למסע!"

ב. האורחים **חִכּוּ** זמן רב לבואם של החתן והכלה.

בכל טקס נישואין המשתתפים צריכים _____ לבואם של הורי הכלה והורי החתן.

ג. בכל שנה בתקופת החגים **נִתְרָמִים** מוצרי מזון רבים לעניי העיר.

גם בעתיד _____ מזון לעניים בישראל.

ד. בטקס הביכורים **הִרְיָמוּ** ילדי הגן את סלי הפירות ורקדו איתם.

בכל חגיגת יום הולדת האורחים _____ את בעל השמחה לפי מספר שנותיו.

ה. האם **תוֹכַל** לעזור בארגון הטקס?

אינני _____ לארגן את הטקס בכוחות עצמי.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

16. א. לפניך שלושה משפטים, ובהם מודגשים פעלים.

I. המשמעויות הסמליות שבטקסים האישיים מובנות רק לבני המשפחה.

II. מנהגים משפחתיים נמסרים מדור לדור, והם ימשיכו להתקיים אם הדור הצעיר ישמר אותם.

III. החוקרים מצאו שיש הבדלים בין טקסים בתרבויות שונות.

הפעלים המודגשים במשפטים I-III כתובים בטבלה שלפניך.

השלם בטבלה את השורש, את הבניין ואת משמעות הבניין של כל פועל (פעיל או סביל).

הפועל	השורש	הבניין	משמעות הבניין
מובנות			
נמסרים			
ישמר			
מצאו			

ב. לפניך ארבעה פעלים:

פנוי ראוי נשוי בנאי

הקף את הפועל שהגזרה שלו זהה לגזרה של הפועל מצאו.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

17. א. לפניך רשימה של שמות.

מְשִׁתָּלָה מְדַרְחֹב מְחִירוֹן נֶצְחוֹן שְׁמִירָה חִלָּלִית

מיינ את השמות בטבלה שלפניך לפי דרך התצורה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי	הלחם בסיסים

ב. לפניך שמות שנוצרו בדרך של בסיס וצורן סופי.

טְכָנָאִי מְטָרִיָּה מֵאֶפֶיָּה פְּעוּטוֹן מְשִׁפֶּטֶן הֶלִיכוֹן

מיינ את השמות בטבלה שלפניך לפי משמעות הצורן סופי, וכתוב את המשמעות המשותפת לכל קבוצה.

המשמעות			
השמות			

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

18. א. לפניך מילים שחידשה האקדמיה ללשון העברית:

שוקולֶדָאי — אדם שמקצועו הכנת ממתקים ומוצרי שוקולד

חֶשְׁכוֹן — איבוד זיכרון רגעי (בְּלִקְאָאוֹט)

מִדְגָּשׁ — עט צבעוני המסמן ומבליט את הכתוב (מִרְקָר)

(1) ציין ליד כל אחת מן המילים את דרך התצורה שלה.

שוקולֶדָאי — _____

חֶשְׁכוֹן — _____

מִדְגָּשׁ — _____

(2) בחר באחת מן המילים, ופֶרַט את דרך התצורה שלה.

ב. לפניך שלושה זוגות מילים. כתוב ליד כל זוג מה משותף לשתי המילים מבחינת המשמעות של המשקל או

של הצורן הסופי:

I. מִטְעֵן מִסְחָטָה _____

II. חִדְרוֹן צְלוּחִית _____

III. הוֹכָחָה יִדְיעָה _____

ג. לפניך ארבע מילים: תוֹדָעָה לְדַעַת תְּעוּדָה יִדְיעָה

(1) הקף את המילה היוצאת דופן מבחינת השורש.

(2) מהו השורש המשותף לשאר המילים? _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

19. א. לפניך קטע ובו מודגשות מילים. קרא אותו וענה על כל הסעיפים שאחריו.

ביום העצמאות, שחל בה' באייר, יום ההכרזה על הקמתה של מדינת ישראל, התקיימו אירועים שונים ברחבי המדינה: טקס הדלקת המשואות בהר הרצל, מפגן טיסה ומופע זיקוקים גדול ומרשים. משפחות רבות בלו בחיק הטבע, בקרו בסיסי צה"ל שנפתחו לקהל, וצפו במופעים של רקדנים וזמרים.

(1) העתק מן המילים המודגשות –

פועל מגזרת ע"ו: _____ שם פעולה מגזרת ע"ו: _____

(2) העתק מן המילים המודגשות שם פעולה מבניין הפעיל, וכתוב לידו את שם הפועל שלו.

שם הפעולה: _____ שם הפועל: _____

(3) כתוב את השורש של המילה מופע. _____

ב. לפניך שלושה פעלים מן הקטע: בלו בקרו צפו

(1) איזה מן הפעלים יוצא דופן מבחינת הבניין? _____

(2) מהו הבניין של הפועל היוצא דופן? _____

ג. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מודגשת המילה מרשים.

I. ביום העצמאות התקיים מופע זיקוקים מרשים.

II. רוב בני האדם אינם מרשים לעצמם לחרוג מכללי התנהגות מקובלים.

בכל אחד מן הסעיפים (1) ו-(2) הקף את התשובה הנכונה, ונמק את תשובתך.

(1) שתי המילים המודגשות דומות בשורש / בניין.

נימוק: _____

(2) שתי המילים המודגשות שונות זו מזו בשורש / בניין.

נימוק: _____

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשע"ח, מס' 11281

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

[illegible]

لا تكتب في هذه المنطقة

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتحاح، مجلس الطّالاب والشّبيبة القطري"